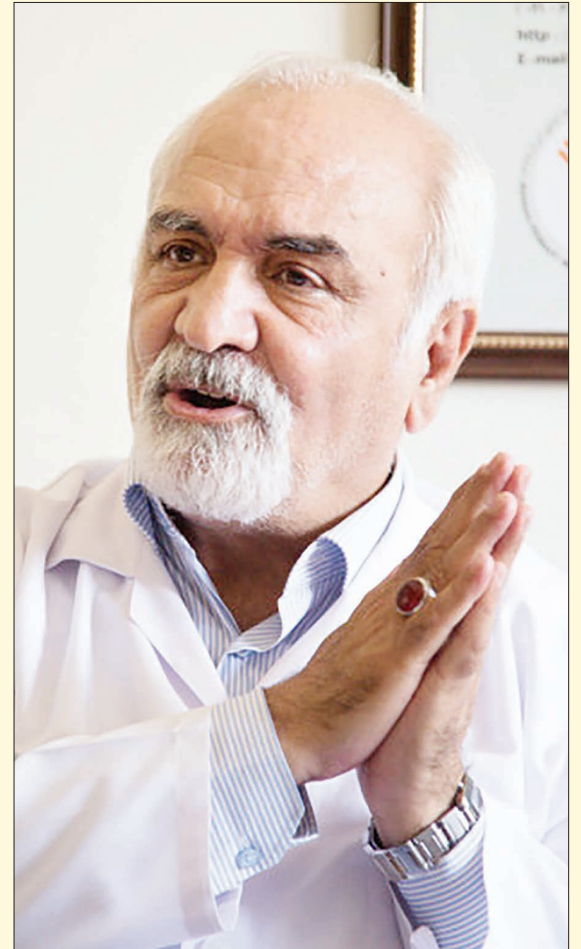
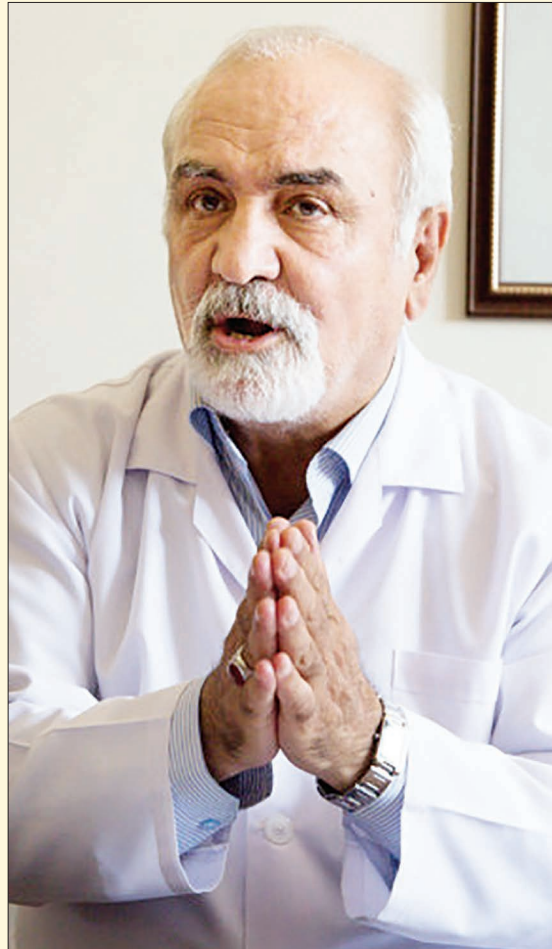
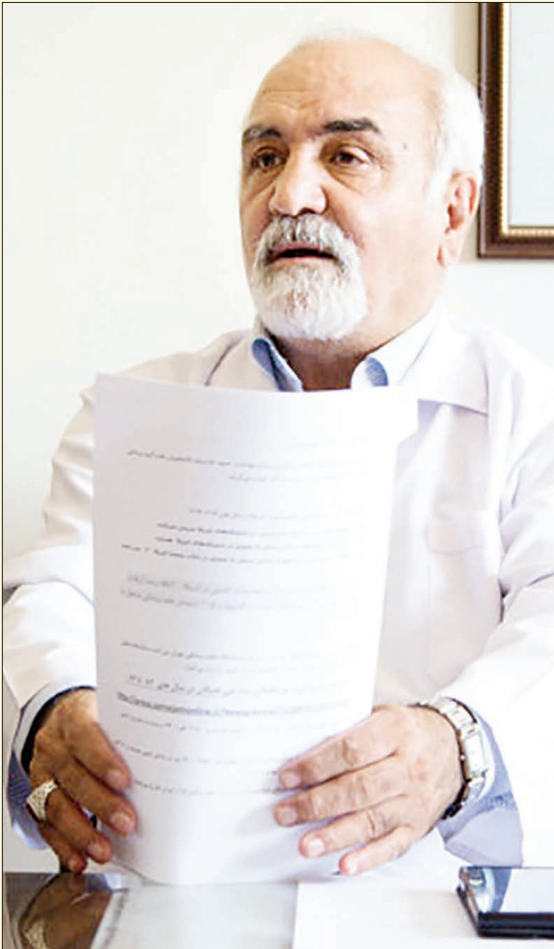

گفت و گوی نسل فردا با رییس مرکز تحقیقات نقص ایمنی که دهها دانشجوی نخبه را تربیت کرده است

نسل آینده ما را قضاوت خواهند کرد

کشوری که سوال ندارد، حرکت هم نمی کند؛ حرکت هم نکند، متحول نمی شود

در کشوری که پژوهش جایگاهی ندارد، معلوم است که سوالی هم در آن وجود ندارد

به تحقیق و پژوهش نیز هست. وی دارای ۲۲۰ مقاله بین المللی با اچ آی ایندکس ۲۷ است. «درست نیست کسی که در برابر این آب و خاک تعهد دارد، آن را ترک کند و چنان برود که حتی ارتباطش را هم با کشورش قطع کند.

فردی با ادعای نخبگی باید به تعهداتش در برابر کشور، به هر شکل ممکن عمل کند.» این سخنی است که دکتر آقامحمدی در همان ابتدای گفت و گو با ما دغدغه بیانش را دارد. اتاق کار دکتر آقامحمدی، استاد تمام دانشگاه علوم پزشکی تهران، رییس مرکز تحقیقات نقص ایمنی و کسی که دهها دانشجوی نخبه را تربیت و تشویق به ماندن کرده و خرسند از موفقیت های علمی بسیاری از دانشجویانی ایرانی نخبه مهاجرت کرده خویش است، مثل سایر نخبگانی که با آنها گفت و گویی داشته ایم، آن قدر محقر است که هیچ فضایی برای عکاسی وجود ندارد و این برای آنها که استادان بنام علمی با آن تواضع مثال زدنیشان را خوب می شناسند، باورش خیلی سخت نیست.

کشور است که در جمع یک درصد دانشمندان برتر جهان قرار دارد. این فوق تخصص ایمونولوژی، تحصیلات پزشکی عمومی را در سال ۴۹ با ورود به دانشگاه علوم پزشکی مشهد آغاز کرد و سپس به انتخاب خود به دانشگاه علوم پزشکی اهواز منتقل شد و تحصیلات پزشکی عمومی را به پایان برد. وی در سال ۶۳، تحصیلات تخصصی را در رشته کودکان دانشگاه علوم پزشکی تهران ادامه داد و پس از آن موفق به اخذ درجه فوق تخصص ایمونولوژی بالینی شد همچنین طی سال های ۷۱ تا ۷۴ دوره فوق تخصصی ایمونولوژی کودکان را نیز در بیمارستان Great Ormond street Hospital لندن گذراند. وی از سال ۷۴ به عنوان عضو هیئت علمی در دانشگاه علوم پزشکی تهران به تدریس در رشته تخصصی ایمونولوژی و در کنار آن به طبابت در بیمارستان مرکز طبی کودکان پرداخت و هم اکنون به عنوان رییس مرکز تحقیقات نقص ایمنی کشور که از چهار سال پیش به همت وی و دانشجویانش تاسیس و تا کنون موفق به کسب رتبه اول در دو دوره جشنواره علوم پزشکی رازی شده است، مشغول

که نه در شعار که در عمل معتقدند حل مسایل به پشتوانه تحقیق ممکن است، معنا و آثار تحقیق را خوب می فهمند، رنج پژوهش کشیده اند و برای ثمر رساندن آن صبوری کرده اند، از نیازهای جامعه علمی عمیقاً آگاهند و فارغ از هر گونه دغدغه های شخصی، سیاسی و امتیازات اقتصادی، ایناگرایانه و در گمنامی برای تعالی کشور تلاش کرده، با دستان تقریباً خالی از اعتبارات مالی، اعتبارات بین المللی پس گرانقیمتی رقم زده و اثبات کرده اند که دیده شوند یا نشوند، تعهدی عمیق به این آب و خاک دارند و اعتبار علمی خود را بخشی از دارایی های این ملت می دانند. ایسنا، در تازه ترین سلسله گفت و گوهای خود با محوریت «بررسی دغدغه های نخبگان و راهکارهای حفظ نخبگان در کشور» بای صحبت یکی دیگر از چهره های علمی نخبه در حوزه پزشکی نشست است. دکتر آقا محمدی، عضو هیئت علمی و استاد تمام دانشگاه علوم پزشکی تهران از جمله نخبگان حاضر در جمع ۹۰ نخبه دریافت کننده جایزه علامه طباطبایی است. وی همچنین از دانشمندان علوم پزشکی

در کشورهای پیشرفته جهان، از جمله سوئد- که به عنوان یک نمونه عالی از کشورهایی که علم در آنها از جایگاه خیره کننده ای برخوردار است- اگر عضو هیئت علمی برجسته یک دانشگاه در خواست همکاری با محقق علمی از کشور دیگری را داشته باشد و آن را طی یک نامه به محقق مورد نظر اعلام کند، نامه وی از چنان اعتباری برخوردار است که کشور میزبان می تواند به پشتوانه همین نامه عضو هیئت علمی و بدون درخواست هیچ مدرک ضروری دیگری، برای محقق مدعو، اقامت ویژه محققان صادر کندا چه می شود که جهان چنین به احترام علم برمی خیزد؟ این نمونه، تنها یکی از صدها نشانه «مدیریت شدن علم توسط علم» در جهان است که سبب می شود این حوزه، امروزه بدون دغدغه، پیکه تازی کند، بر پیشانی برنامه های سیاستگذاران بنشیند، اقتصادهای توسعه یافته را وامدار خود سازد و نهایتاً، کشورها را به ثروت واقعی و اقتدار برساند. شکی نیست که لازمه نخست این اقتدار، سپردن امور به دست نخبگان یک کشور است، نخبگانی

مریم محسنی

عمومی و متخصصان کودکان نسبت به هشدارهای نقص ایمنی و نیز تهیه تجهیزات مورد نیاز برای تشخیص نقص ایمنی در شعب استانی مرکز تحقیقات نقص ایمنی تا از این طریق بیمارتی که مبتلا، تشخیص داده شده اند مجبور به حضور در تهران و اطراف در خیابان های اطراف مرکز طبی کودکان به خاطر کمبود امکانات نشوند. این طرح ۶۰۰ میلیون تومان هزینه نیاز دارد؛ در حالی که فواید بسیاری برای تشخیص زودهنگام این بیماری خواهد داشت.

رییس مرکز تحقیقات نقص ایمنی در پایان این گفت و گو تأکید می کند: برای ساخت و آبادانی کشور، نخبگان باید صبر، حوصله و تحمل فراوان داشته باشند. مشکلات راهم باید گفت، هم باید حل کرد. ما باید به هر نحوی که می توانیم در سازندگی کشور بکوشیم. همه ما متعلق به این مردم هستیم و تاریخ، گواه انسان های خوب است و امیر کبیرها هیچ گاه فراموش نمی شوند. نسل آینده نیز ما را قضاوت خواهند کرد.

یکی از عوامل مهم مهاجرت نخبگان، دغدغه های اشتغال آنها در داخل است. باید توجه داشت که فرد نخبه بدون داشتن دغدغه های مثل اشتغال، نتواند خدمات علمی آرایه دهد

کشورمان، برای رفع مشکلاتی که موجب خروج آنها می شود، بکوشیم و به آنها برای ماندن در کشور کمک کنیم.

مهم ترین عامل جلوگیری از خروج نخبگان

به گفته وی، شایسته سالاری، مهم ترین عامل جلوگیری از خروج نخبگان است. شایسته سالاری نمی تواند بعضی را تحمل کند. شایسته سالاری حکم می کند افراد به اندازه علم و توانشان دیده شوند. رقابت ها باید فقط رقابت علمی باشد. از طرفی، هر متخصصی باید دیدگاه پژوهشی هم داشته باشد. ما باید بتوانیم نیروهای متخصص پژوهشگر تربیت کنیم؛ در این صورت هر مشکلی برای متخصص تبدیل به سوال و پژوهش می شود. نیروهای متخصص ما هیچ چیزی از متخصصان غربی کم ندارند. فقط باید آنها را آید و امکاناتشان را افزایش داد. متخصصان ما همچنین باید کار گروهی را یاد بگیرند و با هم پژوهش کنند. لازمه کار گروهی پژوهش هم، دسترسی به شبکه های علمی است تا افراد متخصص به راحتی در رشته های خود، متخصصان خارج از کشور را پیدا کنند و مقالات نویسندگان را همکارهای بیشتری نوشته شوند. هر چه تعداد نویسندگان بیشتر باشد، شانس موفقیت یک مقاله هم بیشتر است.

اشغال عامل اصلی مهاجرت نخبگان

وی در ادامه با مهم دانستن اشتغال نخبگان می گوید: یکی از عوامل مهم مهاجرت نخبگان، دغدغه های اشتغال آنها در داخل است. باید توجه داشت که فرد نخبه بدون داشتن دغدغه های مثل اشتغال، نتواند خدمات علمی آرایه دهد. اگر او در زندگی دغدغه های معیشتی و اشتغال داشته باشد، اثرگذاری اش بسیار کم می شود. خیلی از نخبگان ما جوان هستند و از آنجا که یک نخبه، فردی با توانایی بسیار بالایی است، نوع اشتغال و به کارگیری آنها نیز متفاوت است. مثلاً فردی که پس از سال های طولانی تحصیل در ۴۵ سالگی شروع به کار در دانشگاه می کند و تا ۴۸ سالگی هم خانه ندارد، معلوم است که نمی تواند آنگونه که

علاقه مندانه برای ساخت خانه اش تلاش می کند. این نکته بسیار بسیار مهم و یک بحث کاملاً فرهنگی است که برای تقویت تعهد نخبگان، باید آنرا به مشارکت گرفت. برای این فرد نخبه که پرشور است باید امکانات پژوهشی فراهم شود و زمینه حضورش را در کنفرانس های مهم بین المللی ایجاد کرد. روی علم و آیداش سرمایه گذاری کرد تا او نیز در کنفرانس ها شرکت می کند و اعتبارات و آبرو کسب کند.

به گفته رییس مرکز تحقیقات نقص ایمنی، این در حالی است که هم اکنون بسیاری از محققان برجسته، اگر توان مالی داشته باشند، با هزینه های خود در کشورهای دیگر می توانند اعتبارات تخصصی دانشگاه ها را برای حضور نخبگان در کنفرانس های بین المللی که در حوزه علمی بسیار مهم است، فوق العاده ناچیز است.

اگر ارزش واقعی نخبگان درک نشده بود...

دانشمندان حاضر در جمع یک درصد دانشمندان برتر جهان می افزایند: اگر ارزش واقعی نخبگان درک شده بود، اوضاع الان خیلی فرق می کرد. بقادوم و اعتبار یک کشور به افراد توانمند آن کشور است. اگر افراد توانمند یک جامعه، آگاهانه مشارکت کنند، بسیاری از مشکلات را حل خواهند کرد. وی با اشاره به اینکه عدالت؛ یعنی هر چیزی سر جای خودش باشد، می گوید: روسای مراکز علمی باید افراد علمی، توانمند، خلاق و غیر سیاسی باشند. کسی که این خصوصیات را نداشته و به خاطر ارتباطات سیاسی رییس یک مرکز علمی شده باشد، نسبت به سایر افراد توانمند نخبه، تنگ نظری دارد. او اعتبار و اهمیت تحقیق را به درستی درک نمی کند و عکس کسی که زحمت تحقیق کشیده باشد، به نخبگان میدان عمل می دهد.

نخبه پزشکی کشور می گوید: اینکه تعدادی از جوانان تحصیل کرده نخبه کشور که بنا به دلایلی می روند افرادی ضد انقلاب معرفی کنیم، درست نیست. همه جوان های این کشور به وطن خود علاقه مندند. اینها مال همین آب و خاک هستند. ما باید ضمن مهم دانستن این سرمایه ها برای آبادانی

از مهاجرت بی بازگشت دانشجویان نخبه واقعا دلم به درد می آید

این استاد نخبه می گوید: رفتن نخبگان از کشور دلایل مختلفی دارد و آنقدر مهم است که باید کالبدشکافی ویژه شود و من خود از کسانی هستم که مهاجرت بی بازگشت دانشجویان نخبه، واقعا دلم به درد می آورد؛ چرا که می دانم حضور آنها یک قدم می توانست کمک کننده و مفید باشد. جمعیتی که جزو گزیده ترین دانشجویان و باهوش ترین ها بودند؛ این بدان معنا نیست آنها که مانده اند، از چنین ویژگی هایی برخوردار نیستند، اما معتمدان دانشجویی که پس از مهاجرت، می تواند به دلیل هوش بسیار بالا، به مر حله فوق تخصص در دانشگاه مهم آمریکا برسد را نباید به راحتی از دست داد.

دکتر آقامحمدی در عین حال می افزاید: اینکه بروی در هاروارد یا کمبریج و آکسفورد درس بخوانی، خیلی مهم است، اما مهم تر آن است که به خاطر تعهدت به این آب و خاک، برگردی و از امتیازات به دست آمده، برای کشور خود استفاده کنی؛ چرا که همه ما از مالیات و درآمدهای این کشور درس خوانده ایم و استفاده کرده ایم.

من همیشه به دانشجویانم می گویم بروید کسب دانش کنید، اما با دانش به دست آمده، به کشور برگردید.

وی به آساری از خروج نخبگان و نیروهای تحصیل کرده اشاره می کند و می گوید: ۱۴۰۰ عضو هیئت علمی ایرانی در دانشگاه های آمریکا مشغول به تدریس هستند که به نظر من عدد بالایی است. ۱۰ هزار دانشجوی ایرانی در مقاطع مختلف تحصیلی مشغول به تحصیل در دانشگاه های این کشور هستند که از این تعداد، ۵۵ درصد در مهندسی، ۱۰ درصد در علوم و ریاضیات و کامپیوتر و ۱۰ درصد در رشته های پزشکی مشغول به تحصیل هستند. طبق آمار که من آنها را مطالعه کرده ام در سال های ۸۲ تا ۸۶ از بین بیش از یک هزار دانشمند مدال طلای المپیاد، ۳۰۸ نفر از کشور خارج شده اند.

یک فرد نخبه، خلاقیت دارد، سوال می کند و هیچ چیز را بدون دلیل نمی پذیرد. چنین فردی را نمی توان ندید و به مشارکت نگرفت. فردی که پرسشگر است، باید احساس کند در جامعه اش دیده می شود

برده آخر

تواضع و فروتنی، ادب و احترام، احساس تعهدی والا به کشور و مردم، پرهیز از طرح انتظارات مادی و معیشتی و در عوض تأکید مداوم بر دیده شدن و حضور حداکثری نخبگان در امور جاری کشور، چنان در گفتار رییس مرکز تحقیقات نقص ایمنی، نخبه پزشکی و استاد دانشگاه علوم پزشکی تهران بر حرارت است که به سختی می توان متوجه سقف در حال ریزش خروجی اتاق محقر وی شد؛ اتاقی که در جوانی، تعدادی رایانه با اطلاعاتی بسیار گرانبها در خصوص نقص ایمنی نگهداری می شود و این اطلاعات، کمک مهمی به مبتلایان نقص ایمنی در تشخیص های زودهنگام کرده است، اما وا همه از دست دادن همین اتاق محقر هم مدت هاست که حین تحقیق و طبابت، اندیشه این نخبه پزشکی را راه نمی کند.